

Ilustrirani **Slovenec**

Leto III ♦ Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 23. januarja 1927, števil. 18 ♦ Štev. 4

Otočič na blejskem jezeru v zimskem snegu

jezero samo je pa zamrznjeno. — Zadnja leta se razvija na zamrznjenem jezeru prav živahno drsanje. (Fot. Fr. Pavlin, Jesenice.)

Britski muzej v Londonu

eden največjih in najznamenitejših muzejev sveta; posebno dragocene so v njem zbirke vaz, asirskih, egiptovskih, rimskih in grških predmetov, rokopisov itd.

Lloyd George

znani voditelj angl. liberalne stranke, ki zadnja leta nevzdržno propada.

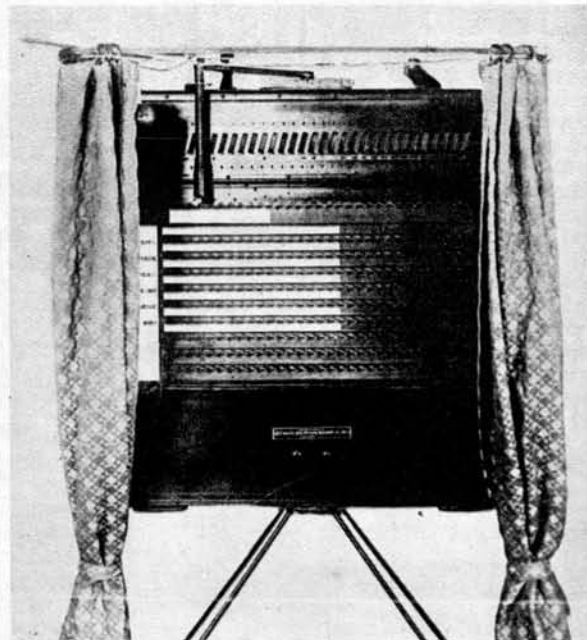

Pogled na Monaco, najmanjšo samostojno „državo“ v Evropi.

Monaco leži blizu francosko-italijanske meje ob Sredozemskem morju. Vsa „država“ sestoji iz mesta Monaco, Monte Carla in La Condaminea ter meri 21'5 km in šteje 19.000 prebiv., a vlada ji knez. Najglavnejši finančni vir države je znamenita igralnica, jako važna je pa državica tudi kot letovišče za bogataše. Na naši sliki je lepo videti palačo monaškega kneza (X) in bogati tamošnji muzej (X).

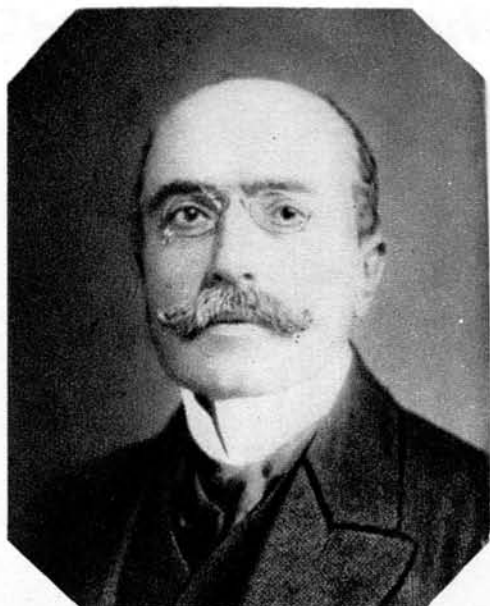

Razvedrilo ameriških senatorjev in parlamentarcev
med sejnimi odmori.

Električen glasovalni stroj

po Američanih izumljen in pri katerem je baje zajamčena tajnost glasovanja ter onemogočena vsaka sleparija. Če bi jih uvedli tudi pri nas, bi bil rezultat današnjih volitev tam na jugovzhodu gotovo precej, precej drugačen nego bo sicer.

Dvorni svetnik Jos. Fon

bivši dež. in drž. poslanec SLS ter poverjenik v prvi narodni vladi, podpredsednik okrožnega sodišča v Mariboru, ki je umrl 23. XII. p. l.

Dr. Ofokar Rybář

pooblaščen minister, načelnik oddelka za mednar. pogodbe v zunanjem ministrstvu in bivši dolgoletni voditelj tržaških Slovencev, ki je dne 12. t. m. umrl.

Sestra naše kraljice

romunska princezinja Ileana, ki se bo baje poročila z nadvojvodo Albrechtom Habsburškim, tega pa nameravajo baje Madjari postaviti za svojega novega kralja.

Pogled na starodavno mesto Peć v Južni Srbiji

kjer je pred kratkim izbruhnil velik požar in upelil nič manj kot 22 hiš in raznih drugih poslopij.

Pogled na živinorejsko razstavo v Selcih

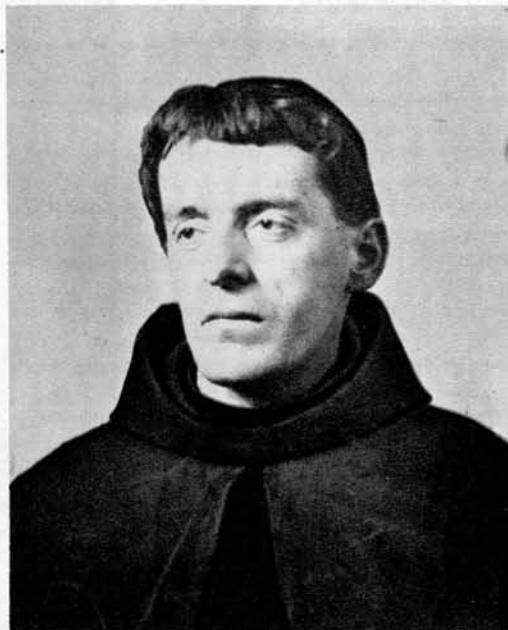
nad Škofjo Loko, ki se je vršila nedavno in jo je priredila že od l. 1908. dalje vzorno delujoča tamošnja živinorejska zadruga.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Engelman Vinko

(1881—1918), učitelj in organizator.

Farčnik Blaž

(*1879), akademični slikar.

Franchetti Engelbert

(*1871), organizator obrtništva.

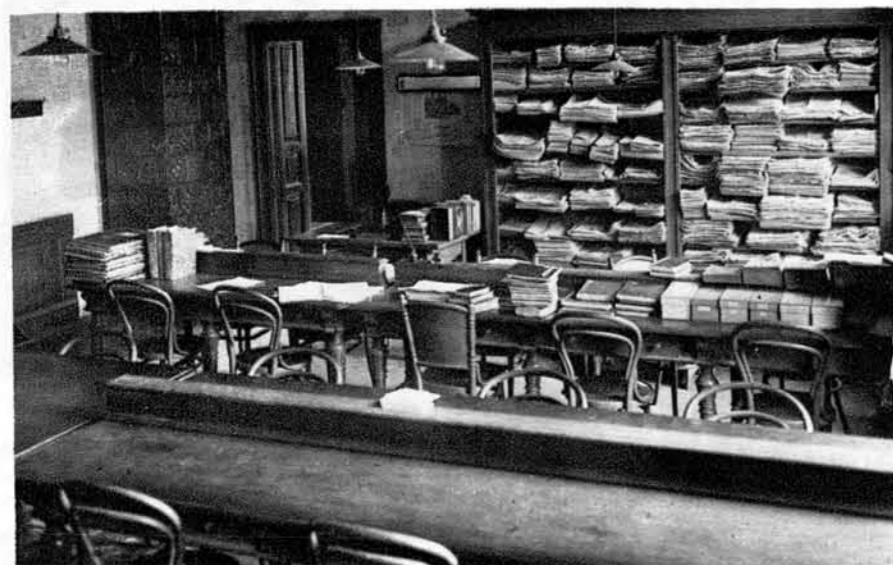
Slovenski kulturni zavodi: Državna

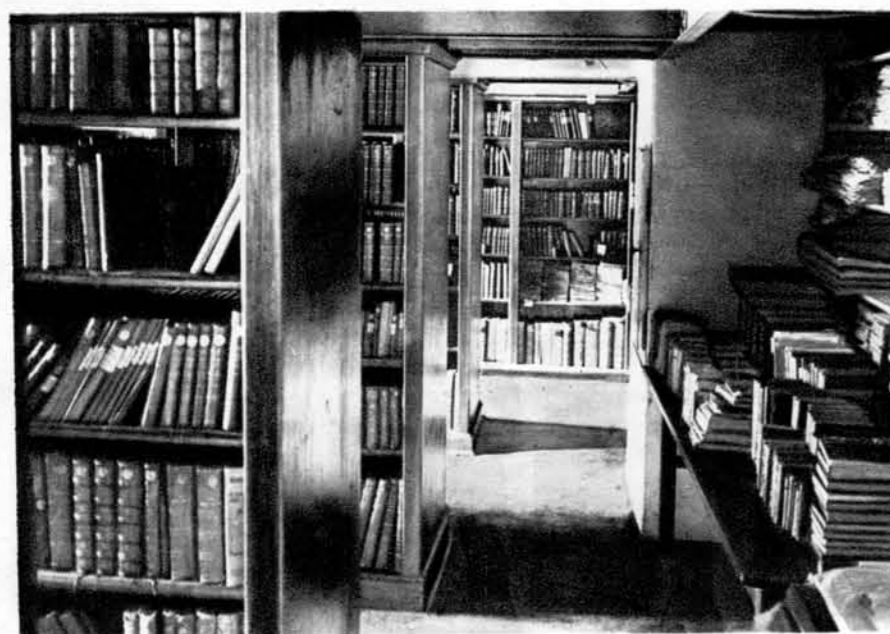
Muys Gottfried
bivši vseučiliški profesor in ravnatelj
knjižnice.

Poslopje II. državne gimnazije na Poljanah
v čigar levem pritličju je nameščena knjižnica.

Čitalnica državne licejske knjižnice.

Vhod v knjižnična shranilšča.

Stiška za prostor.

licejska knjižnica v Ljubljani

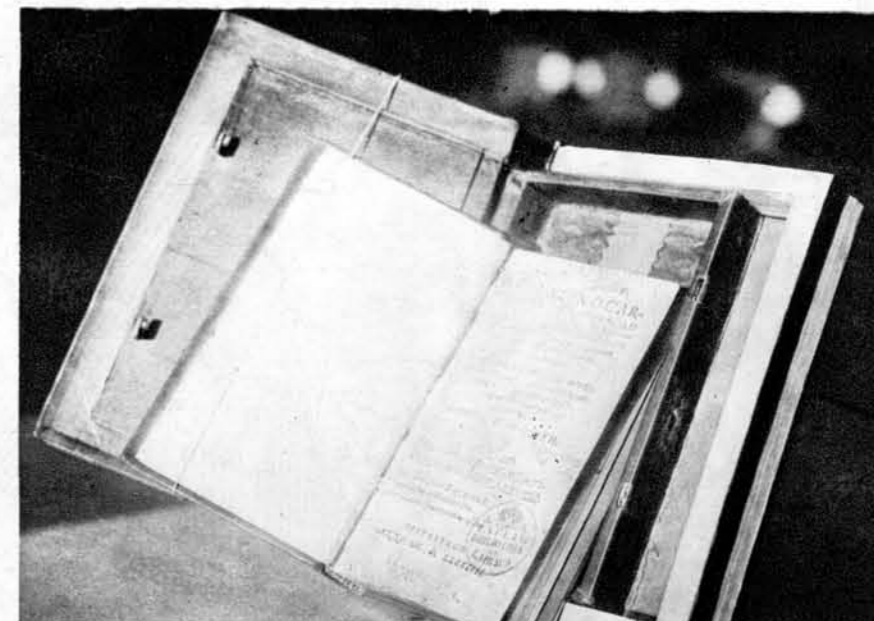
Ravnateljjeva soba z omarami za rokopise
redkosti in listovni katalog,

J. K. Likawetz
bivši gimnazijski ravnatelj v Ljubljani in
vodja licejske knjižnice od l. 1836—1850.

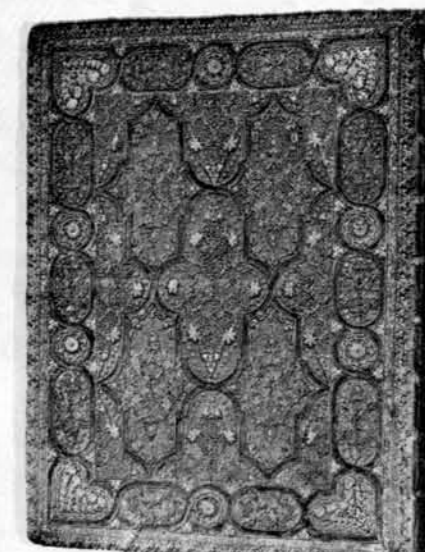
Pogled na shranilšča
v gornjih nadstropjih ob oknih.

Zoisov izvod Božoričeve knjižnice
v posebnem etuiju.

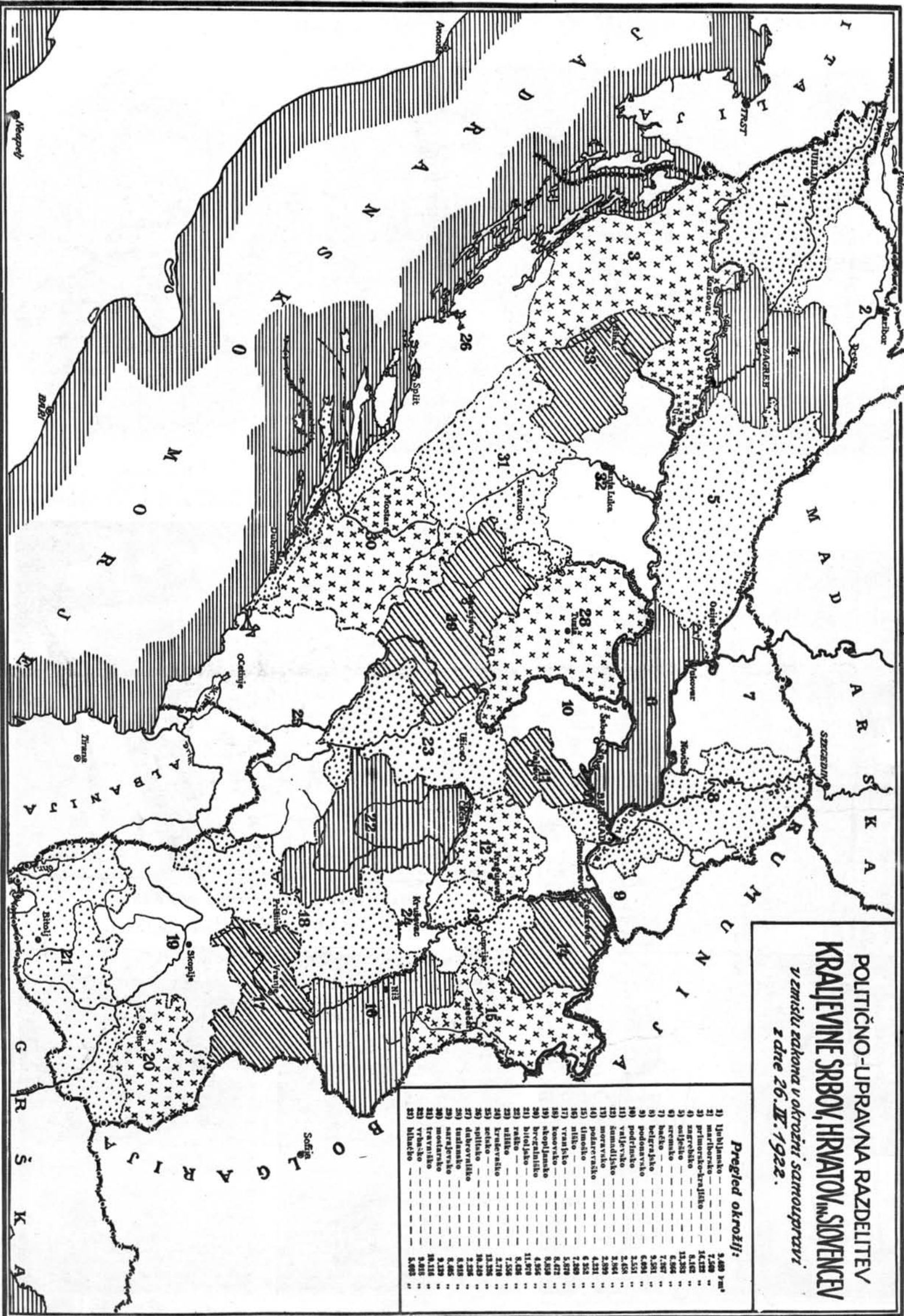

Deska za tiskanje
srbskih molitvic („Abagar“) iz 17. st.

Atlas v francoski vezavi
iz prve polovice XVIII. stol.

Zemljevid Jugoslavije

**POLITIČNO-UPRAVNA RAZDELITEV
KRAJEVINE SRBOV, HRVATOV, SLOVENCEV
v zmiru zakona v okrožni samoupravi
z dne 26. II. 1922.**

Pregled okrožij:

1) Unkvaško	9.489 kv. km.
2) mariborsko	7.268 "
3) priljubsko-vrhnjansko	14.127 "
4) zagrebško	8.162 "
5) osipoljsko	13.283 "
6) sremsko	6.566 "
7) bačko	7.287 "
8) belogrjansko	9.281 "
9) podunavsko	3.551 "
10) podriško	3.454 "
11) valjevaško	3.984 "
12) samoborsko	2.289 "
13) moravsko	2.654 "
14) požarevaško	4.231 "
15) timoško	6.232 "
16) niško	7.289 "
17) vranjsko	5.872 "
18) kosovsko	8.672 "
19) akopskiško	8.528 "
20) brežaniško	4.206 "
21) bitoljsko	11.978 "
22) raško	8.428 "
23) niško	7.528 "
24) krakovsko	2.718 "
25) sreško	13.228 "
26) spiljsko	18.248 "
27) dubrovaško	2.298 "
28) tuzlansko	8.498 "
29) sarajevsko	8.485 "
30) mostarško	9.128 "
31) vrbansko	18.118 "
32) mihalčko	5.492 "

Križem Slovenije

Zlatomašnik Fr. Pančur

profesor koprskega učiteljišča v p., ki je umrl 6. t. m. (rojen leta 1846.).

Eno najagilnejših slov. kat. izobraževalnih društev

je ono v Loki pri Zidanem mostu. Deluje že 22 let in nedavno je izšla iz njega še posebna mladeniška zveza. Naša slika nam kaže igralke in igralce obeh organizacij.

Zlatomašnik J. Brénce

duh. svetnik, častni kanonik in župnik v Preski, ki je dne 4. t. m. umrl.

Sedanji župani sodnega okraja Višnja gora.

V sprednji vrsti sede od leve na desno: Antončič (podžup. Vel. gaber), Mestnik (podžup. Št. Vid), Bregar (Krka), Štepic (Dedni dol), Koricki (Višnja gora), Erjavec (Draga), Zajc (tajnik Zagorica), Hribar (tajnik Vel. gaber), Zupančič (Prapreče) in Kavšek (Gor. vas); v drugi vrsti: Kuhar (Muljava), Oven (Radohova vas), Kastelic (Dole), Kutnar (Bukovca), Zupančič (Češence), Lampret (Št. Vid), Kastelic (Žalna) in Prpar (Podboršt); v tretji vrsti: Štepic (odb. Češence), Lokar (Temenca), Petan (Vel. Pece), Zaviršek (Kriška vas), Štrubelj (Polica), Štibernik (Luče), Sluk (Stehanja vas), Perme (Leskovec) in Jakoš (Hudo); v zadnji vrsti: Fajdiga (odb. Temenca), Vidic (odb. Višnja gora), Kovačič (podžup. Bukovca), Hladnik (župnik Št. Vid), Jevnikar (učitelj Št. Vid), Zupančič (odb. Draga) in Šefman (trgovec Pluska). — Ta zanimiva slika zastopnikov našega ljudstva v višnjegorskem okraju je bila posneta ob priliki zborovanja tamošnje podružnice županske zveze dne 8. IX. 1926. Vsi, pri katerih ni to izrečno pripomnjeno drugače, so župani in le s par izjemami odločni pristaši SLS.

„Napredno“ delo naših liberalcev v bivšem kranjskem deželnem zboru.

Drž. licejska knjižnica v Ljubljani.

V levem prtljaju in stolpu severnega trakta gimnazije na Poljanah v Ljubljani se stiska in skriva najstarejša in največja slovenska javna knjižnica. Sestavljena je iz treh delov. Nje najstarejši fond sestoji iz biblijoteke, ki so jo osnovali l. 1563. protestantski kranjski deželni stanovi, iz biblijoteke l. 1774. pogorelega jezuitskega kolegija, ki jo je ljubljanskemu liceju podarila cesarica Marija Terezija, in iz biblijotek od cesarja Jožefa II. odpravljenih samostanov (Bistra, Kostanjevica, Stična, Devin, diskalceati in avguštinci v Ljubljani). K temu fondu lahko prištejemo tudi biblijoteke, ki so jih še v XVIII. stol. podarili razni kranjski plemiči, in biblijoteki Zoisa in Kopitarja. V tej prvi dobi je knjižnica v ozki zvezi s postankom raznih učenih društev, katerih usodo je delila. S tem starim fondom v glavnem je l. 1794. postala javna knjižnica, dostopna interesiranemu občinstvu, dočim je prej služila samo potrebam profesorjev ljublj. višjih šol.

Nov kontingent ji je prirastel, ko se je v Avstriji, še v XVIII. stol., uvedla obvezna odajda tiskarskih produktov v javne knjižnice. Od takrat je imela pravico do enega izvoda vsega, kar se je natisnilo na Kranjskem. Avstrijski centralizem ji je, kakor tudi drugim manjšim biblijotekam po Avstriji, udaril pečat provincijalizma, ki se posebno občuti od l. 1850. naprej, ko so bile odpravljene v Ljubljani višje šole, mnogo obetajoči početki univerze. Od tod izhaja, da ima knjižnica tako malo slovenskih tiskov izven Kranjske.

Tretji kontingent je sestavljen iz znanstvene literature, namenjene za ljubljanske učne

zavode: srednje šole, botanični vrt, babiška šola. — Že v Avstriji je imela knjižnica stalne težave s prostori, ki jih je še povečal potres. Iz težav se je rešila Avstrija s tradicionalnim „provizorijem“. V novi zgradbi druge gimnazije na Poljanah je knjižnica l. 1907. dobila svoj „kot“ s tolažbo, da bo čez deset let že dobila lastno zgradbo. V teh prostorih osebkuje sedaj že dva s e t o leto, v nemalo nadelgo sebi in zavodu, ki jo ima pod svojo streho.

Prevrat jo je postavil pred nenadne, mnogo višje naloge: postala je čez noč vseučiliška in centralna slovenska biblijoteka, ki so se ji naloge v novi, večji, lastni državi še povečale. Iz tega so ji nastale tri velike naloge: funkcija univerzitetne biblijoteke, ki jo de facto vrši, ne da bi ob enem imela tudi njen naslov in iz njega izhajajočo ugodnost v domačem in mednarodnem svetu; funkcija centralne slovenske biblijoteke, vsled česar mora sedaj sistematično zbirati slovenske izvenkranjske tiske; funkcija informatorja in živega posredovavca med kulturnim središčem, katerega faktor je, in življenjem ostale države, ki jo vrši s sistematičnim zbiranjem tiskov v vsej ostali državi, ki ji od l. 1919. dohajajo kot dolžni izvodi. In vse te funkcije naj vrši v prostorih, ki so se že l. 1914. pokazali pretesni!

Tesnoba je za knjige, še večja tesnoba pa za občinstvo. Da pridobi nujno potrebni prostor za notranjo manipulacijo, je knjižnica morala od 28 sedežev, ki so v čitalnici občinstva na razpolago, zase okupirati celih 10, tako da je danes v čitalnici prostih sedežev samo 18! Ista stiska je po magazinih; tako se mora cela dragocena biblijoteka v dragocenih omarah, neporabljena in neporabna, stiskati na hodniku.

Edina rešitev iz tega stanja, ki postaja od dne do dne bolj nevdržna, je — nova stavba! Stavbo poslopja, ki bo po provici nosilo ime „Univerzitetna biblijoteka“. Ta predikat ji po vsej pravici gre: gre po številu in kvaliteti starih tiskov, ki je naši državi brez para, gre pa ji tudi vsled žive zavesti, ki jo kaže v tem, da se hoče v naši javnosti udejstvovati kot element kulture in napredka. Naj bi se tega zavedali v prvi vrsti oni, ki imajo opravka z gosp. Budžetom, ki je rešitev tega problema zagrabil na popolnoma napačnem kraju. Ta visoki gospod si očitno misli, da je najlažja rešitev problema pomanjkanja prostora v tem, da se knjige ne kupujejo. Za l. 1926/27 je dal knjižnici 131.400 Din, od katerih je smela za nakup knjig, časopisov in vezavo porabiti 45.000 Din. Za bodoče budžetno leto pa ji je naklonil vsega skupaj 50.800 Din, in od tega sme za nakup knjig, časopisov in vezavo porabiti 10.000 Din.—

Državni licejski knjižnici v Ljubljani v takih razmerah ne preostane drugega, ko da se obrne na javnost in si v njej poišče — prijateljev!

Dr. Joža Glonar.

Živčno bolni in oslabei

od duševnega in telesnega dela izmučeni - rabiite LE-CITHIN-kroglice z železom! Stekleničica 24 Din. Izdeluje in razpošilja z natančnim navodilom samo:

Lekarna Mr. STANKO HOČEVÁR, Vrhnika št. 23. (Dobe se tudi v lekarni

Pri SV. ROKU v ŠIŠKI.)